

Državni izpitni center

P 2 1 1 A 1 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 31. maj 2021

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 14).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 9).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 3).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Maja Črepinšek/M. Črepinšek ♦ Moj malček ♦ Prostočasnik ♦ Radovednice ♦ jeseni 		5 pravih rešitev = 3 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila												
2	2	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">♦ X</td> <td style="padding: 2px;">Poleg naslova ima besedilo še nadnaslov.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;"></td> <td style="padding: 2px;">V naslovu je poimenovana tema besedila.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">♦ X</td> <td style="padding: 2px;">Uvodni odstavek vsebuje povzetek celotnega besedila.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">♦ X</td> <td style="padding: 2px;">Besedilo vsebuje različne nebesedne prvine.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;"></td> <td style="padding: 2px;">Besedilo je publicistično.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;"></td> <td style="padding: 2px;">Besedilo je poljudnoznanstveni članek.</td> </tr> </table>	♦ X	Poleg naslova ima besedilo še nadnaslov.		V naslovu je poimenovana tema besedila.	♦ X	Uvodni odstavek vsebuje povzetek celotnega besedila.	♦ X	Besedilo vsebuje različne nebesedne prvine.		Besedilo je publicistično.		Besedilo je poljudnoznanstveni članek.		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1 Če je kandidat označil več kot tri rešitve, se naloga oceni z 0 točkami.
♦ X	Poleg naslova ima besedilo še nadnaslov.															
	V naslovu je poimenovana tema besedila.															
♦ X	Uvodni odstavek vsebuje povzetek celotnega besedila.															
♦ X	Besedilo vsebuje različne nebesedne prvine.															
	Besedilo je publicistično.															
	Besedilo je poljudnoznanstveni članek.															

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ B		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ NE ♦ NE ♦ NE ♦ DA ♦ DA ♦ DA 		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ B ♦ E 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1 Če je kandidat označil več kot tri rešitve, se naloga oceni z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ pripovedovanje		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kdor je znal sestaviti koko, je imel med vrstniki precejšen ugled. ♦ Imel je prestiž. ♦ Vejal je za tistega, »ki zna«. ♦ Vrstniki so na vsakogar, ki je znal sestaviti koko, gledali z navdušenjem in s spoštovanjem. ♦ Videli so ga kot zelo pametnega in izjemno spretnega. 		
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Knjiga z navodili za sestavljanje pri nas še ni bila prevedena / je bila napisana le v tujem jeziku. ♦ V osemdesetih letih pri nas še nismo imeli interneta / ni bilo posnetkov na YouTubeu. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kdor je znal sestaviti koko, navodil ni želel deliti z drugimi. ♦ Navodila so bila skrbno varovana skrivnost. 	
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Danes lahko navodila najdemo na spletu / YouTubeu / v knjigi. ♦ S posnetki na spletu. / z brskanjem po spletu 		
	1			za jezikovno pravilnost vsaj dveh pomensko ustreznih rešitev
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	po smislu, npr., dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Koko je preprosto le razstaviti. / zapleteno/dolgotrajno sestavljanje kocke ♦ Kdor sestavlja koko, mora imeti dobro prostorsko predstavo. ♦ Sestavljanje zahteva logično mišljenje / dober spomin. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Rubik je sam potreboval mesec dni, da jo je sestavil. 	1 za vsak pravilni odgovor

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	3	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Navadni smrtniki so običajni/vsakdanji/povprečni ljudje, ki ne trenirajo za tekmovanja. V 20 sekundah lahko kocko sestavijo le, če dosti vadijo. ♦ Navadni smrtniki so ljudje, ki se s sestavljanjem Rubikove kocke ne ukvarjajo profesionalno / ki kocko sestavljajo za zabavo. Kocko lahko sestavijo v 20 sekundah samo z veliko vaje. 		<p>2 za razlago (1 – kdo so navadni smrtniki; 1 – pogoj za doseganje rezultata)</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi, če je kandidat dobil vsaj 1 točko za razlago</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ subjektivna ♦ je 		1 za obe pravilni rešitvi
	1	♦ !	<ul style="list-style-type: none"> ♦ klicaj / končno ločilo ♦ Poved se konča s klicajem. ♦ S klicajem avtorica izraža presenečenje/navdušenje. 	
	1	♦ kar	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Uporabljena je beseda kar. ♦ Z besedo kar avtorica poudarja, da je 300 milijonov veliko. 	
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ljudje so težko sprejeli svoj neuspeh. Ko so prelepili polja, so bili vsaj na videz uspešni. ♦ Ljudje so želeli ustvariti vtis, kako pametni so, da bi jih drugi občudovali. ♦ Tako so lahko goljufali in se naokrog hvallili/postavljali/bahali, da znajo sestaviti kocko. ♦ Mnogi niso imeli dovolj motivacije in znanja, da bi kocko sestavili, vseeno pa so želeli veljati za tistega, »ki zna«. 		<p>1 za pomensko ustreznost povedi</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ razstaviti ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ igrača ♦ telo ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ iznajti ♦ odkriti ♦ izmisliti si ♦ ustvariti ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ izginjati ♦ minevati ♦ izgubljati se ♦ zamirati ♦ pojemati ♦ (u)padati ♦ plahneti ♦ zmanjševati se 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ razdreti ♦ geometrijsko telo ♦ didaktični pripomoček ♦ razviti 	4 pravilne rešitve = 3 3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ tožilnik / tož. / 4. ♦ rodljik / rod. / 2. ♦ mestnik / mest. / 5. 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1
	1	♦ samostalniška beseda / samostalnik		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ mogla ♦ morala ♦ obiskat ♦ sestavili 		4 pravilne rešitve = 3 3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ z navdušenjem ♦ s posnetki ♦ s tekmovanja 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16.1	2	♦ Šele jeseni 1979 so s podjetjem Ideal Toys sklenili pogodbo.		4 pravilno podčrtani stavčni členi = 2 3, 2 pravilno podčrtana stavčna člena = 1 Točkujemo samo podčrtave stavčnih členov; podčrtanih delov stavčnih členov, poimenovanj ali oznak sklonov ne upoštevamo.
16.2	1	♦ B		
16.3	2	♦ Šele jeseni 1979 je bila s podjetjem Ideal Toys sklenjena pogodba.		1 za pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost povedi Upoštevamo tudi drugačen, a smiselni besedni red.
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	2	♦ časovni odvisnik ♦ glavni stavek ♦ prilastkov odvisnik		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

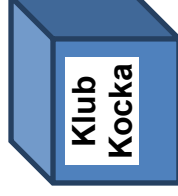
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ zanje		
	1	ena od: ♦ jo ♦ ni (primerna)		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	2	♦ Sprašujem se ali je Rubikova kocka, ki je na videz zelo preprosta in pisana, sploh primerna otroke.		brez napak = 2 1 napaka = 1 Upoštevamo tudi na novo narejene napake.

Naloga		Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20				
Ustreznost besedilni vrsti	1	♦ naslov besedilne vrste / izrek obvestila o odpovedi (<i>Obvestilo / obveščamo vas</i>)		
	1	♦ navedba sporočevalca/organizatorja (<i>Šolski center Celje, Klub Kocka</i>)		
	1	♦ navedba odgovorne osebe (<i>predsednik/-ica kluba Jan/Jana Peternej</i>)		Upoštevamo tudi podpis odgovorne osebe z imenom in priimkom ter navedbo funkcije.
	1	♦ poimenovanje naslovnika (<i>tekmovalci, navijači</i>)		
Vsebina	4	♦ podatki o dogodku: <ul style="list-style-type: none"> – poimenovanje dogodka (<i>šolsko tekmovanje v hitrostnem sestavljanju Rubikove kocke</i>) – datum dogodka, ki odpade – razlog za odpoved – nadomestni termin (<i>npr. datum, ura / ko bodo razmere dopuščale</i>) 		1 za vsak podatek
	2	♦ jezikovna pravilnost		2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ slogovna ustreznost <ul style="list-style-type: none"> – natančnost pri navajanju podatkov – obveščevalno besedilo – brez ponavljanja – enogovorno besedilo – brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila 		Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke.
	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. vabilo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.		
Skupaj				

1. primer javnega obvestila

Šolski center Celje

obveščā

vse tekmovalce in njihove navijače, da **šolsko tekmovanje v hitrostnem sestavljanju Rubikove kocke**, ki bi moralo biti v petek, 9. februarja 2021, ob 13. uri, **odpade** zaradi nujnih vzdrževalnih del v večnamenski učilnici. Če bodo dela končana, bomo tekmovanje izvedli naslednji petek, 16. februarja, ob isti uri in v istem prostoru.

Prosimo, da odpoved sprejmete z razumevanjem.

Jan Peternej,
predsednik Kluba Kocka

2. primer javnega obvestila

Šolski center Celje
Klub Kocka

Celje, 7. 2. 2021

OBVESTILO O ODPOVEDI TEKMOVANJA

Spoštovani tekmovalci in navijači!

Kot predsednica Kluba Kocka vas obveščam, da pri ljubljeni šolsko tekmovanje v hitrostnem sestavljanju Rubikove kocke žal odpade. Tekmovanje bi moralo biti ta petek, 9. februarja, a ga moramo zaradi epidemije prestaviti. Izvedli ga bomo, kakor hitro bodo razmere to dopuščale oz. bo NIJZ ponovno dovolil izvedbo tekmovanj. Predvidevamo, da bo to šele v maju. O datumu vas bomo pravočasno obvestili.

Za vse nevšečnosti se opravičujemo in upamo, da se boste tekmovanja vseeno udeležili.

Jana Peternejš

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Dane Debič, Tokovi življenja (odlomek), Dano ali izbrano?

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredeletev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredeljitve.	
0	Opredeletev je napačna.	Odlomek je lirski.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski, saj pripoveduje.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, pripoveduje o dogodkih v življenju moškega. Ima pa tudi prvine lirike, ki govore o doživljanju in razmišljanju tega človeka. / V odlomku je prisoten notranji monolog, ima številne retorične prvine.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	
0	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek govori o Mikiju, ki se umika v samoto, a to ni lahko, saj ga ljudje potrebujejo, da odloča. Njegove dolžnosti ga potiskajo v obup in razmišljanje o sebi. Misli, da si ni sam izbral svojega videza in značaja. Meni, da v družbi ni cenjen in priljubljen, ker nima lepe zunanosti. Zaradi teh misli vsak dan bolj tone v razočaranju.
1	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o Mikiju in njegovem doživljanju samega sebe. Miki je fant, ki se ošteva zaradi svojega dela. Prepričan je, da je za ljudi nepriljubljen in nezanimiv. Ugotavlja, da brez prijetnega videza in ustreznega znanja nisi nič.
2	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek prikazuje Mikija, ki prvič po vojni dobi občutek, da ga potrebujejo. Zaradi svojega ravnanja povzroča nervozo, zato se najprej kara, nato pa tolaži, da si svojega značaja ne moremo izbrati sami. V družbo se ne zna vključiti, meni, da je zanjo nepriljubljen.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Besedilo govori o Mikiju in njegovem doživljanju samega sebe. Osamljen je in razočaran. Ko ga potrebujejo zaradi znanja, je navdušen, da lahko odloča. Zaveda se, da je pri karanju vsiljiv, zato ga ne marajo. Želi si, da bi ga cenili, vendar meni, da nima ne privlačnega videza in ne zanimivega značaja, zato ga ljudje zapuščajo. Počuti se vedno slabše.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	

Doživljanje samega sebe (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Miki samega sebe doživlja kot dobrega človeka.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Miki sebe vidi kot izobraženega posameznika, ki je veliko časa namenil učenju. Razočaran je, ker mu njegovo znanje ni prineslo ugleda, ki si ga želi. Meni, da je nepravičen in da zaradi svoje vsiljivosti vzbuja nepotrežljivost. Dozdeva se mu, da je potreben na več krajih hkrati. Zaveda se svoje rahle vsiljivosti. Navdušen je, ko lahko odloča, vodi, načrtuje in izpelje to načrtovanje. Razočaran pa je, ker je vsak pijanec bolj čislán kot on. Meni, da ni privlačen za družbo. Pomišlja, da ni zanimiv.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Miki ni zadovoljen s seboj. Sicer mu je všeč, da ga družba potrebuje, zaveda pa se, da se preveč ukvarja s podrobnostmi. Ve, da veliko zna, je iskani strokovnjak. Razočaran pa je, ker ga ljudje ne sprejemajo, počuti se izločenega. Rad bi, da bi ga cenili, a se ga izogibajo. Do sebe je kritičen in ima slabo samopodobo, ker je prepričan, da je nepravičen in nezanimiv. Njegovo slabo počutje se zato še stopnjuje.

Razlaga svojih lastnosti (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Miki samega sebe zaničuje, saj pri sebi ne najde nobene dobre lastnosti.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Miki samega sebe opravičuje. Meni, da si svojega videza in značaja ni izbral sam. Pravi, da si človek ne izbira sam svojega značaja. Ne izbira si sam svojih oči in smeha. To mu je dano. Nekomu so dane razumnost, močatost in privlačnost, drugemu pa ni dano nič.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Miki si svojo nepravičnost in to, da ga ljudje ne marajo ter da ni zanimiv, razlaga tako, da mu pač ni dano in da na to ne more vplivati. Govori si, da si ni sam izbral značaja in načina obnašanja. Prepričan je, da ne vzbuja prijetnega vtisa, ker nima lepega telesa, prijetnega glasu in pogleda. Opaža, da ne zna komunicirati z ljudmi, ker ne oddaja prave energije. Zaveda pa se, da marsikaj zna, saj je veliko študiral.

Razlaga odnosa družbe do posameznika (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni.	Miki je prepričan, da je odnos družbe do posameznika tak, kot si ga zasluži.
1	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Miki meni, da je odnos družbe do posameznika površinski. Družba človeka sodi po videzu, po barvi glasu. Pomembno je, da se ljudem zdiš privlačen, sicer se s tabo ne ukvarjajo. Ljudje so ga prvič po vojni potrebovali. Iskali so ga, spraševali po njem. Manj potrpežljivi so bili nervozni, ko jih je z malce vsiljenim glasom karal, vtkal se je v podrobnosti. / Če je prišel v gostilno, v družbo, je bil nič. Vsak pijanec je bolj čislán, ko z vedrim smehom pove robato šalo. Miki pa tega ne zna. / Ljudje so na kongresu spregovorili z njim nekaj besed in so ga zapuščali. Oči sočloveka se ustavijo na videzu pročelja. Ustavijo se na zvoku glasu, na izviru oči, na odmevu jaza. Ni jim bil zanimiv. Miki opaza, da ljudi privlačijo zunanja podoba, vedrina človeka, sproščenost. Vidi, da imajo radi zabavne ljudi, četudi niso pametni in ne koristni, on pa ne zna biti tak. Ve, da ga ljudje veliko sprašujejo, ker ga potrebujejo. Nato pa ga zapuščajo, ker jih že na pogled odbija in je nespreten v pogovoru.
2	Razlaga je jasna, natančna.	

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Želiš si, da bi te ljudje čislali.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Toda ti, Miki, nisi privlačen za družbo.« »Nisi zanimiv, je pomišljaj.« »Vsak pijanec je bolj čislán, ki s šapastimi rokami zvrne kozarec na dušek in z vedrim smehom pove robato šalo.«
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»Oči sočloveka se ustavijo na videzu tvojega pročelja.« »Ustavijo se na zvoku tvojega glasu, na izviru tvojih oči, na odmevu tvojega jaza in te zapuščajo.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago. (0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)	Miki je razočaran, ker meni, da družba bolj ceni videz in karizmatičnost kot pa učenost. Prepričan je, da samega sebe ne more spremeniti.

Mnenje o Mikijevem doživljanju in razmišljanju (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev / ni povezano z odlomkom.	Miki si želi priznavanje v družbi, kar zanj ni dobro.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Miki se zaveda svojih napak in se opominja, kar se mi zdi dobro. Je pa preveč strog do sebe, bolj bi moral graditi na dobrih lastnostih. Prav je, da se zamisli nad sabo, ampak ne bi smel biti preveč razočaran, ker se mu pričakovanja ne izpolnijo.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Miki se ne počuti dobro. Prepričan je, da je za to kriva genetika. Če s svojo zunanostjo ni zadovoljen, bi moral kaj narediti, da jo spremeni. Bil bi samozavestnejši in zadovoljnejši. On pa upa, da ga bodo sprejeli takšnega, kakršen je. To je sicer lepo pričakovanje, a če ne prinese sadov, bi moral kaj ukreniti. Tudi on bi lahko postal prijubljen, če bi sam ukrepal. Ker je ujet v svoje prepričanje, pa ničesar ne spremeni.

Presoja vpliva predstav na ravnanja (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena.	Vsak ima svoje življenje, v njem ni časa za obsojanje drugega človeka.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Prepričan sem, da si mnenje o sebi oblikujemo glede na odzive okolja, hkrati pa ima naša samopodoba vpliv na to, kako nas družba vidi in doživlja. Naše mnenje o sebi ima velik vpliv na našo uspešnost v šoli, v službi in drugod.
2	Presoja je jasna, razložena.	Človekova samopodoba je zelo pomembna. Zaradi lastnih predstav o sebi oddajamo znake okolici, kako se počutimo. Drugi se potem odzivajo na naše vedenje in na zunanost. Zato je vsak človek lahko privlačen in zanimiv. Res nas pogosto prvi zunanji vtis premoti, a ko človeka spoznamo, videz ni več tako pomemben. Kdor je s sabo zadovoljen, je lep in prijubiljen, saj zna svoje prijetno počutje prenašati na druge. Zato ga tudi drugi sprejemajo in spoštujejo. Včasih so ljudje tudi preveč domišljivi. Tudi to ni v redu, saj lahko postanejo nestarni in žaljivi, pogosto pa tudi nesrečni, ker se jim pričakovanja ne uresničijo.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Sama sem bila dolgo nezadovoljna s sabo. Zdelo se mi je, da nisem dovolj lepa, da se ne znajdem, ko je potrebno hitro reagirati, da mi polzijo priložnosti iz rok. Potem sem se naenkrat sprejela, kakršna sem. Zdaj je vse lažje.
2	Primer je opisan.	Sem profesionalni športnik, igram košarko, ki jo ponavadi igrajo višji in močnejši. Sam sem zelo majhen in droben, a se s tem nisem nikoli obremenjeval. Če bi se svoje zunanosti sramoval, v življenju ne bi nikoli uspel. Tako pa sem dosegel dobre rezultate in številne zmage. Nikoli ne smemo nehati verjeti vase, saj naša dejanja in ravnanja pokažejo, kdo v resnici smo.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Matjaž Lesjak, Bitka pri Lomovcu (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive.	
	Opredelitev je napačna.	Odlomek je iz besedila Matjaža Lesjaka.
1	Zvrst je poimenovana.	Besedilo je epsko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Besedilo je epsko, pripoveduje o Agnezi in njenih pričakovanjih. Ima tudi nekaj lirskih prvih, saj govori o Agnezinih čustvih.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Besedilo govori o družini s praznino. Mama sanja o nekem drugem življenju, za otroka se ne zmeni. Deklica to čuti in se izgublja v hladnem svetu. Oče opravlja ženske dolžnosti. Mama nekega dne odide od doma, zasanjana v svet, o katerem je brala v knjigi.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	V odlomku spoznamo Agnezo, ki se ne meni za hčer, ampak živi v svojem izsanjanem svetu. Predstavlja si drugo življenje, drugega človeka in drugi svet, v katerem bo našla uresničitev svojega hrepenenja. Franc se ukvarja z otrokom, ona pa sama s seboj. Nekega dne izgine.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek govori o Agnezi in njenem odnosu do hčerke Milence, s katero se ne ukvarja, raje bere in sanjari. Otroku se posveča oče Franc. Agneza bi raje živela neko drugo, boljše življenje. Kupi si violino, čeprav je ne zna igrati. Ko je hčerka stara pet let, mati odide v pričakovanju življenja, o katerem je brala v knjigah. Deklica sprva njene odsotnosti sploh ne opazi.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	odtujenost družinskih članov zavračanje otroka
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	vloga matere / odsotnost matere odnos med materjo in hčerko
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu interpretacije. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	ženska v izsanjanem/heresničnem svetu hrepenenje po lepšem/drugačnem življenju

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Agnezo Milenca moti pri sanjarjenju. Hči ji je odveč. Odmika se tako od nje kot od Franca. V sebi čuti praznino, rada bi živela drugače.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Agnezi se je otrok zgodil, bila je neprostovoljno ujeta v to vlogo, ki jo je omejevala. Milenca je lovila mamo, ona pa svoje sanje. Bili sta kot komete, ki letita v prazno. Agneza je odmikala svojo dušo v prihodnost, boljši usodi naproti, kot da živi v tem okolju po pomoči. Neka sila jo žene od doma, zato izgine.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Agneza je mati in žena, ki je nezadovoljna s svojim življenjem. Zdi se ji prazno, zato hrepeni po nekem neznanem svetu. Pogosto sanjari, zato odriva hčerko in se umika pred Francem. Čaka na spremembo in na boljšo usodo. Kupi si violino, ki ji predstavlja drugačen svet. Nanjo sicer ne zna igrati, dojemata pa jo kot višji svet umetnosti. Zato je še bolj neučakana. Po peth letih otroka in Franca kar zapusti, saj pričakuje življenje, o katerem je brala v knjigah.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Njej se je otrok zgodil, ostala je opazovalec, neprostovoljno ujeta v vlogo, ki jo je tiščala in omejevala.« V besedilu piše, da sta oče Franc in Milenca piskala v Agnezo, ona pa je bila zapisana nekemu drugemu svetu.
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Violina je bila dokaz, da obstaja nek boljši in višji svet, umetniški in muzikalen.« Agneza domneva, da se bo njena usoda odvijala v kupeju vlaka kot v knjigi Orient ekspres. Otrok ji je napoti in jo moti. Predaja se hrepenenju, v odlomku piše, da lovi svoje sanje.

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Agneza je ženska, ki ne živi v resničnem svetu, ampak hrepeni po boljšem, pri tem pa vidi samo sebe.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lasno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Agneza bi morala najti rešitev za svoje težave. To, da je zapustila družino, ni bilo prav.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Z Agnezo sočustvujem. Otroka si ni želela, zato trpi. Vseeno menim, da je ravnala sebično in neodgovorno. Morala bi prevzeti vsaj materske dolžnosti, če ji je že bilo vseeno za Franca. Žalostno je, da je Milenca ostala brez matere. Čeprav se sprva še ni zavedala, je to zagotovo vplivalo nanjo. Take sanjarije in pričakovanja, kot jih je imela Agneza, kažejo na nezrelega človeka. Okolice sploh ni zaznavala, svoje želje je uresničevala, ne da bi mislila na posledice.

Lasno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Veliko žensk je nezadovoljnih s svojim življenjem, mnoge so nesrečne, ker se jim pričakovanja ne izpolnijo. Take bi morale nekje dobiti pomoč, saj so mnoge tudi matere, ki v svojo nesrečo potegnejo še otroke.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Veikokrat imajo ljudje tiha in skrita pričakovanja, ki so precej nerealna. Po navadi se z zrelostjo cijji približajo resničnim možnostim, so pa tudi taki, ki ne dozoriijo nikoli, ker ne ločijo resničnosti od izmišljenega sveta. Taki vse življenje trpijo, ker se jim sanje nikoli ne uresničijo. Vsi po čem hrepenimo, a to nas ne sme pogubiti, ampak gnati naprej. Najhuje je, če zaradi iskanja lastne sreče prizadenemo ljudi okoli sebe.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Tudi naša sosedja se je na možovo željo odločila za materinstvo. Sicer si je želela lagodno življenje in veliko potovanj. Ko sta dobila deklico, je on kar žarel, ona pa se je izmikala. Mož je bil slep in pripravljen narediti vse za otroka. Sprva so še potovali. Nekaj let. Potem pa je počilo.
2	Primer je opisan.	Tema odsotne matere, žene v literarnem svetu ni nova. Poznamo jo iz ljudske pesmi Lepa Vida, iz Tomšičevega romana Grenko morje. Še najbolj pa me Agneza spominja na gospo Bovary. Tudi ona je pričakovala življenje kot v knjigah, danes bi rekli iz filma. Obe sta sanjali o neresničnem svetu in nista dojemali realnosti. Bili sta tako zaslepljeni, da nista videli, kako pogubljata svojo družino, ni jima bilo mar. Za svojo srečo sta bili pripravljene žrtvovati vse, brez pomisleka.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izvirni naslov samostojne interpretacije prštejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).